

JAKUB KAMENICKÝ

BÁZICKÉ ERUPTÍVA SPODNÉHO TRIASU V OBLASTI SPIŠSKO-GEMERSKÉHO RUDOHORIA

(*Ruské a francúzske resumé*)

Serpentinové horniny Spiško-gemerského rudohoria budily už v minulosti pozornosť mnohých mineralogov i geológov. Obyčajne sa ponímali ako magmatické diferenciáty dobšinského gabro-dioritu a pokladaly sa za najstaršie eruptíva pásma gemeríd. Štúdium jakloveckého a dobšinského serpentínu i serpentínov z okolia Rudníka, Kobeliarova a Čuntavy ukázalo nápadnú petrografickú shodu týchto hornín. Vystupujú v súvrství pestrých bridlíc spodného triasu, sú všeobecne serpentinizované, čo spôsobilo, že sa doteraz petrograficky správne neoznačovali. Geneticky k nim patria aj diabasporfyrity, vystupujúce v záreze železnice pri Jaklovciach, ktoré kontaktne metamorfujú werfenské bridlice. Ojedinele sa vyskytujúce čerstvejšie partie sa skladajú, ako ukazuje štúdium pod mikroskopom, z olivínu, diallagu, bronzitu a hyperstenu, ku ktorým sporadicky pristupuje magnetit a ilmenit. Ide o horniny, ktoré patria peridotitovej magme a kolišu medzi lherzolitom a harzburgitom. Produktom premeny matečnej horniny je chryzotil, bastit, epidot, granát, karbonáty, limonit, leukoxen a iné.

Na základe uvedeného treba pripustiť, že v oblasti gemeríd sa v spodnom triase odohrala samostatná eruptívna fáza peridotitovej magmy, ktorej treba priznať erupčnú schopnosť a magmatickú samostatnosť. Jaklovecký, dobšinský a čuntavský lherzolit-serpentín sa od svojej koreňovej zóny (Rudník, Kobeliarovo) odtrhol a spolu s werfenom presunul cez kryštálické jadro gemeríd.

Podrobnejší opis peridotitov Spiško-gemerského rudohoria bude v publikácii autora v Prácach Štátneho geologického ústavu.

15. I. 1950

Štátny geologický ústav, Bratislava

L I T E R A T Ú R A — Л И Т Е Р А Т У Р А — B I B L I O G R A P H I E

- Illés W., 1904: Montan-geologische Verhältnisse in der westlichen Umgebung von Dobsina. Jber. ung. geol. Andt., 1902, Budapest.
- Rakusz G., 1924: Über den Serpentin von Dobschau. Földtani Közlöny, 53, Budapest.
- Rakusz G., 1925: Der Asbest von Dobschau und seine Verbreitung. Földtani Közlöny, 54, Budapest.
- Roth S., 1881: Jekelsdorfer und Dobschauer Diallag-Serpentin. Földtani Közlöny, 11, Budapest.
- Rozlozsnik P., 1935: Die geologischen Verhältnisse der Gegend von Dobsina, Geologica Hungarica 5, Budapest.
- Schönenberg R., 1946: Geologische Untersuchungen am Nordwestrand des Zips-Gömörer Erzgebirges (Karpaten). Zeitschrift der Deutschen Geologischen Gesellschaft, Bd. 98, Stuttgart.
- Šuf J., 1930: Nález triasu u Kobeliarova sev. Rožňavy na Slovensku. Věstník St. geol. úst. čsl. rep. VI, Praha.

ЯКУБ КАМЕНИЦКИЙ

ОСНОВНЫЕ ПОРОДЫ НИЖНЕГО ТРИАСА
СПИШСКО-ГЕМЕРСКИХ РУДНЫХ ГОР

(Резюме словацкого текста)

В Спишско-Гемерских Рудных горах в разных местах обнажаются серпентины. До сих пор их причисляли к группе добшинских (Dobšina) габбродиоритов, т. е. к самым древним изверженным породам этой области. Мои новые исследования показали, что многие серпентины приурочены здесь к слоям нижнего триаса. В менее измененных частях серпентинов удалось определить оливин, диаллаг, бронзит, гиперстен; спорадически встречаются магнетит и ильменит. Все это показывает, что серпентины образовались из перидотитовых пород и по своему составу помещаются между лерзолитами и гарцбургитами. Вторичные минералы, представлены хризотилом, баститом, эпидотом, гранатом, карбонатами, лимонитом и лейкоксеном.

Сделанные наблюдения проводят меня к заключению, что в нижнем триасе Рудных гор существовала самостоятельная эруптивная фаза, характеризованная перидотитовой магмой.

15. 1. 1950

Государственный геологический комитет,
Братислава

JAKUB KAMENICKÝ

ROCHES ÉRUPTIVES BASIQUES DU TRIAS INF.
DES MONTS MÉTALLIFÈRES DU SPIŠ ET DU GEMER

(Résumé du texte slovaque)

Les serpentines des Monts Métallifères du Spiš et du Gemer étaient considérées autrefois comme dérivés magmatiques des gabbrodiorites de Dobšina, et donc comme roches éruptives les plus anciennes des Gémérides.

Mes études récentes ont montré que les serpentines de Rudník, Kobeliarovo, Čuntava, Dobšiná et Jaklovce apparaissent au milieu des schistes du Trias inf. et ont la même genèse que les porphyrites diabasiques qu'on observe dans les schistes werféniens près de Jaklovce. Dans les parties moins décomposées des serpentines on distingue l'olivine, le diallage, la bronzite, l'hypersthène, sporadiquement la magnétite et l'ilménite. Ces serpentines sont donc des dérivés du magma péridotitique dont la composition oscille entre celle de la herzolite et celle de la harzburgite. Les minéraux secondaires sont représentés par le chrysotile, la bastite, l'épidoite, le grenat, les carbonates, la limonite et le leucoxène.

Tous ces faits m'amènent à la conclusion qu'une phase éruptive indépendante caractérisée par le magma péridotitique s'était manifestée dans les Monts Métallifères du Spiš et du Gemer au Trias inférieur.

15. I. 1950

Service géologique d'État, Bratislava